

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Reverendis Et Illustribus Dominis Virisque Clarissimis
Subdecano & Canonicis Metropolitanæ Ecclesiæ
Coloniensis dominis suis gratiosis ...**

Hermann <V., Köln, Erzbischof>

[Köln], [1545]

VD16 K 1742

Omnium Serenissimo, Magnipotentissimo atque Inuictissimo principi ac domino, domino Carolo, Romano Imperatori semper Augusto, in Germania, Hispania, utraque Sicilia &c. Regi, Archiduci Austriæ, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-35072

OMNIUM SERENISSIMO, MAGNIPOTEN-

tissimo atq; Inuictissimo principi ac domino, domino Carolo, Romano Imperatori semper Augusto, in Germania, Hispania, utraq; Sicilia &c.

Regi, Archiduci Austriae, Duci Burgundiae, &c. Reuerend-

issimis quoque & Illustrissimis, Reuerendis, Illustribus,

Nobilibus, doctissimis, honorabilibus & praestanti-

bis, Electoribus, Principibus, & communi-

bis Imperij Statibus & absentium Orato-

ribus nunc Vuormatiae congregatis, no-

stris omnium clementissimo do-

mino, & dilectis amicis, fi-

delibus, & praedi-

lectis.

OMnium Serenissime, Magnipotentissime, Inuictissime Romane Imperator, omnium clementissime domine. Reuerendissimi in Christo, & Illustrissimi Principes, Illustres, & honorabiles, doctissimi & praestantes, dilecti amici, cognati, fideles, ac praedilecti. Casa. Maesta. uestra, uestrisq; dilectionibus & uobis, dicimus nostra subiectissima ac debita atq; etiam amica obsequia, benignam salutationem, & gratiosam uoluntatem, atq; cognoscendum offerimus, quod et si ad deuotam ac sedulam instantiam petitionemq; uenerabilis Capituli nostri Metropolitanus, Comitumq; & Nobilium ac Ciuitatum ditionis nostrae: Considerantes quoq; quod recessus Ratisponensis, & insuper ipsum officium nostrum id nobis iniungit: Deliberationem Christianae Reformationis instituumus, & ad bonam praeparationem salutaris huiusmodi operis Christianae Reformationis, constituimus quosdam pios & tam in doctrina, quam in conuersatione probatos concionatores in nostro Archiepiscopatu, ac deinde illam deliberationem nostram in diebus aliquot prouincialibus praedicto Maioris Ecclesiae Capitulo, Comitibus, Nobilibus et Ciuitatibus proponi fecimus, petentes, ut quosdam pios, doctos & probos uiros ex suis deputarent, qui deliberationem illam ulterius in manus reciperent, atq; una cum deputatis nostris in domino expenderent, ac consultarent, & in omnibus, quae Catholica & Apostolica forent, inter sese concordarent. Cumq; ij, qui erant ex parte Comitum Nobiliumq; & Ciuitatum, de hoc summas ac subiectissimas nobis gratias agerent, & qualibet pars ad deputandum consentiret, aliqui tamen ex nostro Maioris Ecclesiae Capitulo dixerunt, quod nostrum Capitulum Metropolitanum pro sua parte id facere grauaretur ex ijsce rationibus, tum quia deliberatio comportata & instituta sit per alienos & non probatos, absq; eorum scitu & consilio. Tum quia ipsis non conueniat, cum communibus nostrae prouinciae statibus tanquam secularibus, in

A ij Reli

Religionis & fidei causis ad ullum tractatum sese intrmittere. Ac deinde sub nomine dicti Capituli nostri fecerunt per Typographum euulgari admodum prolixam, minime tamen fundatam informationem contra deliberationem illam nostram, etiam priusquam nostra uendi ac dispergi permetteretur. Nos præterea apud Cæsaream Maiestatem uestram grauius detulerunt ac multipliciter accusarunt, tanquam conaremur per hoc non solum omniuaque grauem innouationem contra Catholicam Ecclesiam introducere, uerum etiam nostram antiquam, ueram, Christianam & Catholicam Religionem unã cum uniuerso statu Ecclesiastico extirpare ac delere. Et super his deinceps uaria mandata, commissionesque à Cæsarea Maiestate uestra, licet ueritatem subdicendo, ac suggerendo quod uerum non est, non solum ad status nostri Archiepiscopatus, uerum etiã ad honorabilem Senatam unã cum generali Clero & Uniuersitate Ciuitatis nostræ Colonienfis obtinuerunt. Quemadmodum & Papale scriptum quoddam eius rei gratia ad Maioris Ecclesiæ Capitulum ibidem Coloniae editum est, in quo sanè nos non solum contra ueritatem, sed etiam neque requisiti neque auditi in Archiepiscopali & Electoria dignitate nostra inmaniter iniuria affecti, ac uelut insanus Archiepiscopus & impius hæreticus, qui Archiepiscopali nomine dignus amplius non sit, traducti & criminati sumus. Quamuis autem non intermiserimus dictos de Capitulo frequenter tum scriptis, tum ore proprio clementissimè ac paternè requirere, ut pium istud propositum nostrum non adeo impie peruerterent, sed adhuc intrmitterent se in pium & Christianum colloquium per deputatos ex omni parte, ac tam de nostra deliberatione, quam de ipsorum prætensa contra eam instructione, informationem darent & acciperent. Rogauerimusque eos in omni mansuetudine & humilitate Christiana, nosque obtulerimus in omnibus, ubicunque uel nimium, uel minus parum fecisse uideremur, siue in uerbo Dei, siue in uera Catholica & Apostolica traditione, si de ijs informari possimus, quod non solum libenter doceri meliora uelimus, sed etiam abrogare ac prohibere, quicquid in contrarium esset attentatum. Attamen huiusmodi precatio oblatioque nostra, apud quosdam de Capitulo, non solum nihil effecit, sed multo acrius deinceps, uehementiusque falsis querimonijs aduersum nos egerunt. Neque ijs contenti, sed postremo appellationem prætensam, famosam, inualidam, ac male fundatam aduersum nos & Christianum institutum nostrum interposuerunt. Quam deinde per Typographiam euulgauerunt, eamque nostris Suffraganeis, eorumque Capitulis, aliisque Ecclesiasticis, in & extra nostram Diocesim, atque etiam tribus nostræ prouinciæ statibus secularibus, ualde importunè rigideque obtulerunt, postulantes ac requirentes, ut prætensæ istiusmodi appellationi eorum adhareant, & eam contra nos unã cum ipsis prosequantur, & ad finem perducant. Quæ sanè omnia nos de ipsis nequaquam sperassemus,
attene

attenta, quod super usq; adeo decentem ac benignam oblationem nostram, neq; ipsos, neq; ullum alium ex Clero per hoc grauauimus, sed multo magis cum nostro ipsius graui temporali incommodo ac damno, ad ipsorum & temporalem, & perpetuam salutem rem promouimus. Nam & ipsi deputati à Capitulo nostro rogauerunt nos pro uera & Christiana Reformatione, ultra Prouincialem illam Reformationem, quæ antea nostro sub nomine ædita fuit. Et per hoc ultrò confessi sunt, quòd prior illa ad ueram Christianam emendationem non fuerit sufficiens, sed perfectiore ac meliore quapiam opus sit. Tacemus, quòd per Papale scriptum euulgatum iam damnati eramus, quanquam neq; requisiti, neque auditi, atque ita contra utrunq; Ius, diuinum uidelicet & humanum. Quare ex hac alijsq; rationibus aliqui de Capitulo nostro, unà cum ijs, quos ad se traxerunt, ad Papam hoc in casu nequaquam constanter appellare potuerunt. Et licet nos post insinuatam huiusmodi prætensam Appellationem, mox & ex superabundanti ad sæpe dictos de Capitulo scripserimus, commemorando prædictas aliasq; plures rationes: nosq; obtulerimus ad audientiam, iuxta nouissimè datum Recessum Spirensis, uel generalis liberi Christiani Concilij in Germanica Natione, uel Nationalis congregationis, uel Romanæ Cæsareæ Maiestatis omnium clementissimi domini nostri unà cum Electoribus, Principibusq; & communibus Statibus, rogantes ac petentes, ut huiusmodi prætensam & inualidam Appellationem abijcerent, ac pro deserta haberent. Et sperabamus utique, quòd dicti de Capitulo simul cum Clero & Vniuersitate ibidem, de huiusmodi oblatione, ac de eo, quòd in dicto Recessu Spirensi expressè prouisum est, deberent esse contenti: At ne hoc quidem fieri potuit, sed processerunt aduersarij quanto diutius, tanto uehementius. Et omnia quæcunque potuerunt ad opponendum se nobis & ad sibi adhærendum, non solum prelatorijs requisitionibus, uerum etiam multiplicibus scriptis minisq; permouere conati sunt, quemadmodum & hodie adhuc non quiescunt, sed ea sunt finaliter uoluntate & intentione, ut ultra omnes à nobis factas preces petitionesq; & oblationes huiusmodi Appellationem prosequantur, nosq; ab huiusmodi salutari instituto nostro auertant & in hoc impedian, non solum in graue exitium multarum animarum, pro quibus filius Dei pretiosum sanguinem suum fudit, uerum etiam in summum & nostrum & nostrarum Prouinciarum subditorumq; periculum, ad suum præterea ipsorum proprium & temporalem & perpetuum interitum ac detrimentum.

Quum igitur animaduertamus iam, quòd ij, qui hanc causam aduersus nos temerarie agunt ac dirigunt unà cum suis adhærentibus, nulla oblatione, quantumcunq; rationabili ac Christiana, contenti sunt: Nos autem absque conscientia nostra, & præsertim summæ Maiestatis diuinæ offensione ea,

A iiij quæ

quæ sic propter Christianam Reformationem & emendationem instituiamus,
& scimus ea ad nihil aliud, quàm ad honorem Dei & ad salutarem Ecclesie
sue ædificationem ordinata esse, nequaquam possumus ea absque meliore
Christianiore ac stabiliore informatione, quàm uidimus hucusque, abrogare
ac deserere: sed sicut nos & coram Deo, & coram mundo debitores & obli-
gatos agnoscimus, ita uolumus ea omnia summis uiribus in opus perducere,
& in ijs nihil nos impedire sinemus. Quanquam cum plena eorum declaratione
hactenus, & diutius quidem, quàm bene sciamus coram Deo de hoc respon-
dere, distulimus. Cumq; semel in prædicto Recepto Spirensi expressè cautum
sit, quòd articulus controuersæ Religionis nequaquam per huiusmodi præten-
sam & famosam Appellationem, sed per amicam potius & Christianam
concordiam alicuius generalis liberi Christiani Concilij in Germania, aut
Nationalis congregationis, aut Imperialis dietæ, tolli ac definiri debeat. Vo-
lumus igitur adhuc & ex superabundanti nos aduersus ductores huius immitis
negotij omnesq; alios, qui eis in hoc adhærere uolunt, coram Cæsarea Maie-
state uestra, domino nostro omnium clementissimo, simulq; coram dilectioni-
bus uestris ac uobis, utpotè Electoribus, Principibus & communibus Stati-
bus in hac dieta ad comparandum, & ad dandum & recipiendum de omni no-
stro proposito & instituto in prædicta causa, Christianam & piam informa-
tionem, obedienter, amice & gratiosè obtulisse, sperâtes nos tam multa esse ab-
laturos, quòd Maiestas uestra, uestræq; dilectiones & uos, ac unusquisque,
compertum habere debeatis, nos nihil aliud, nisi quòd Catholicum Aposto-
licumq; & in diuina scriptura fundatum sit, quæ siuissè ac proposuissè. Rogau-
mus itaque obedienter, amice & gratiosè, ut dicti de Capitulo simul cum ad-
hærentibus suis eò inducantur, quo summe rationabilem ac Christianam obla-
tionem nostram semel acceptent, nosq; ulterius cum huiusmodi prætensa, fa-
mosa, ac male fundata Appellatione super his non grauent.

Si uero aduersarij, eorumq; adhærentes huiusmodi oblationem nostram
rursus recusauerint, & super hæc in suo iniquo & impio proposito persuera-
uerint, uolumus nos hisce scriptis similiter coram Cæsarea Maiestate ue-
stra, uestrisq; dilectionibus & uobis obedienter, amice & gratiosè protesta-
tum ac partum esse, quòd nos in hisce plus quàm satis obtulerimus, ac ex parte
nostra in omnibus, quæ ad Christianam concordiam, atque ad promouen-
dam pacem, quietem & concordiam conducibilia sint, nihil per nos obstitisse,
quòdq; de cætero cum plena declaratione omnium, quæ ad honorem Dei, atque
ad salutarem Ecclesie sue emendationem iuxta uerbi diuini auctoritatem
pertinent, nos non diutius differre, sed in his procedere oporteat, sicut nos
tanquam Archiepiscopum ex officio atque ex iure facere decet, & iuxta
Recept

Recessum Ratisponensem in his nos nihil impedire sinemus. Quemadmodum de Cæsarea Maieſtate nos obedienter confidimus, ſimiliter & de dilectionibus ueſtris, deq; uobis amice & gratioſe ſperamus, q; Cæsarea Maieſtas, dilectionesq; ueſtrae & uos in his nulla cum indignatione aut ſiniſtro animo ſuſpectos nos habebunt, ſed multo potius ad hæc nobis bonum Chriſtianum conſilium, fidutiamq; & adiutricia media, promotionesq; clementer & amice oſtendent ac exhibebunt. Quod ſane nos erga Cæsaream Maieſtatem ueſtram, ergaq; dilectiones ueſtras & uos, noſtris ſubiectiſſimis obedientibusq; fidelitatibus, amicisq; obſequijs promereri, & in omni bono recognoscere promittimus, ſperantes de ſuper clementiſſimum, amicum ac fidutiale reſponſum.

Datum in Buſchouen uiceſimaſexta Iunij,
Anno Milleſimo quingentiſimo
quadrageſimoquin
to.

Cæſa. Maieſt. V.

Subiectiſſimus
obeditor

Hermannus Archiepiſcopus
Coloniensis, Elector, Admi
niſtrator Paderbornensis.

A iiij Ex li